

Schilderen bij kinderen met DCD

AUTEURS:

STEFFI DE ROCKER

KELLY D'HAENZE

SHAUNI D'HOOGHE

MAAIKE DUFRAING

FIEN GOOSSENS

LOTTE GUFFENS

1. Inleiding

Schilderen, voor vele kinderen een leuke activiteit die bijna vanzelf gaat. Voor kinderen met DCD soms een hele opgave. Stil blijven zitten op de stoel, de werkplek netjes houden, binnen de lijntjes schilderen, ... voor vele kinderen met DCD is dit niet evident. Op al deze zaken moeten zij zich kunnen focussen, maar ook zij hebben zoals iedereen een beperkte aandachtscapaciteit. Daarom willen wij jullie in deze folder tips geven om leuke schilderwerkjes te maken, zodat ook zij zich als ieder kind kunnen uitleven met verf en penseel!

Hieronder zal u enkele tips vinden in verband met de inrichting van de werkplek, goede kledij en handige hulpmiddelen om het schildermateriaal te hanteren. Deze tips zullen dan uiteindelijk toegepast worden op drie soorten schilderwerkjes: schilderen met penseel op een plat oppervlak, schilderen met verscheidene materialen en schilderen op niet-platte ondergronden.

Uiteraard zijn de mogelijkheden eindeloos en kan u als leerkracht ook zelf creatieve oplossingen bedenken!

Every child is an ARTIST

- Pablo Picasso

2. Vorbereiding

2.1. Omgeving

Werkplek

Schilderen kan je prima aan tafel doen.

- Afdekken: oude kranten, plasticfolie, vuilniszakken of een oude placemat
- Plaats water en verf om druppelen te vermijden:
  - Rechts voor rechtshandige kinderen
  - Links voor linkshandige kinderen

Een goede uitgangshouding is onontbeerlijk!

- Trip Trap Stoel: vermijden van het eventuele doorhangen van de romp, voeten gesteund, dijbenen horizontaal
- Antislipmatje op zitting: voorkomt afschuiving en doorzakken.
- Wigkussen met de hoge rand naar de rugleuning: gedwongen steunname op benen zorgt voor rechte houding.
- Laat het kind bij het schilderen met de buik tegen de tafel en met de niet-actieve hand op de tafel leunen.

Voorzie ook een voldoende groot werkvlak.

- Voorarmen moeten steun op tafel kunnen nemen
- Voldoende plaats voor materiaal
- Een antislipmatje onder het blad: wegschuiven te voorkomen, niet-actieve hand moet dan niet steeds het blad vasthouden. Of je kan het blad ook vastplakken.

Kledij

Ook je kleren kunnen tijdens het schilderen vuil worden. Draag daarom best een oude T-shirt van mama of papa of een schort.

Trip Trap stoel	Antislipmatjes	Schilderschort
-----------------	----------------	----------------

Ondergronden

1. Gewoon papier:

Dit is niet handig om op te verven. Het papier is te dun, waardoor de verf er snel door komt. Dit scheurt ook snel wanneer er te veel verf of water gebruikt wordt of wanneer er te hard op het penseel gedrukt wordt.

2. Dikker papier:

Handiger om op te verven. Je kan het blad eventueel vastplakken met schilderstape aan de tafel, zodat dit niet verschuift. Indien het kind rechtshandig is, draai het dan maximaal 45° tegen de klok in. Bij linkshandigen doe je hetzelfde maar dan met de klok mee.

3. Karton/stuk hout

Ook hierop kan je goed verven. Ook dit kan je aan de tafel vastkleven met schilderstape en draaien zoals hierboven beschreven.

4. Niet-plat oppervlak

2.2. Benodigheden

Kwasten/ander schildermateriaal

1. Soorten penselen

Puntig penseel

Pro: <ul style="list-style-type: none"> • Dikke & dunne lijnen afhankelijk van de druk • Fijn werk, minder buiten de lijntjes 	Contra: <ul style="list-style-type: none"> • Meer werk voor grote oppervlakken
--	--

Platte penseel

Pro: <ul style="list-style-type: none"> • Rechte lijnen • Ronde vormen • Grote oppervlakken 	Contra: <ul style="list-style-type: none"> • Kleine/fijne oppervlakken
---	--

Kattentong penseel

Pro: <ul style="list-style-type: none"> • Ronde vormen • Grote oppervlakken 	Contra: <ul style="list-style-type: none"> • Kleine/fijne oppervlakken
--	--

2. Ander schildermateriaal

- Watje/pompon:
  - Voorbeelden:
    - Wattenstaafjes: stippenpatroon
    - Stoffen pomponnetjes op stok/wasknijper: stippenpatroon
    - ...
  - Niet herbruikbaar
- Oude kwast:
  - Structuren en patronen vormen
- Spons:
  - Structuur afhankelijk van druk
  - Opruimen: uitwassen kan vuile handen veroorzaken!
- Kurk:

- Zelf stempelvormen maken
- Makkelijk af te kuisen

3. Hulpmiddelen:

- Algemene opmerking: tactiele afweer (hout, kurk, wol, verf...)
- Verbreden penseel bij problemen penseelgreep:

	
Verbreding met tennisbal	Verbreding met geplastificeerde mouse

Potje water

Zuignap

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Potje onomstootbaar ● Plakt gemakkelijk ● Kan je overal gebruiken ● Afwasbaar 	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Moet je aankopen ● Kostprijs
---	--	--

Bekerhouder

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Beker is onomstootbaar ● Overall bruikbaar ● Herbruikbaar ● Afwasbaar 	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Moet je aankopen ● Bekerhouder zelf kan je wel omver duwen
---	--	--

Waterbak met 'penseelhouder'

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gestructureerd • Gemakkelijk te maken • Onomstootbaar • Goedkoop • Afwasbaar • Herbruikbaar	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neemt veel plaats in • Weegt veel: hulp ouders nodig
---	---	---

Verfpotjes/-schaaltjes (enkel voor plakkaatverf en acrylverf)

Bord/schaaltje

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goedkoop • Veel kleuren samen is mogelijk • Andere materialen dan penselen kan je gemakkelijk doppen • Kleuren mengbaar	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kleuren lopen snel door elkaar • Niet herbruikbaar • Te veel verf op penseel nemen is mogelijk
	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goedkoop • Veel kleuren samen is mogelijk • Kleuren lopen niet door elkaar • Afwasbaar • Herbruikbaar	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet mengbaar • Niet alle materialen kan je doppen • Te veel verf op penseel nemen is mogelijk
	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goedkoop • Veel kleuren samen is mogelijk • Kleuren lopen niet door elkaar	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet herbruikbaar • Niet mengbaar • Niet alle materialen kan je doppen • Te veel verf op penseel

		nemen is mogelijk
--	--	-------------------

Potje

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goedkoop • Herbruikbaar • Deksel met smalle opening: minder verf aan penseel 	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet mengbaar • Met deksel coördinatief moeilijk • Niet alle materialen kan je doppen
---	--	--

Soorten verf

Waterverf

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goedkoop • Makkelijk uitwasbaar • Verdunbaar met water • Droogt snel • Mengt makkelijk 	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zeer transparant • Niet geschikt op dun papier
---	--	--

Plakkaatverf

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goedkoop • Makkelijk uit te wassen • Droogt snel, goed op alle oppervlakken • Mengt makkelijk • Vingerverf 	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matte kleur
---	--	--

Acrylverf

	<p>Pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heldere kleuren • Droogt sneller dan plakkaatverf • Mengt makkelijk	<p>Contra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moeilijk uit kleren te krijgen • Duurder
---	---	---

Andere: niet eindige reeks voorbeelden van verschillende verven

AANDACHT: steeds bijsluiter lezen!

→ Tips & tricks:

- Kleuren: basiskleuren zijn meestal voldoende, andere kleuren kan je maken door te mengen
- Zeppompjes + kleuren mengkaart
  - Minder morsen
  - Minder kans om te veel verf te nemen
  - Mengkaart als handig geheugensteuntje
- Squeeze 'n Brush: plakkaatverf in penseel

- Minder morsen
- Minder kans om te veel verf te nemen
- Waterverfroller Pritt: waterverf in gemakkelijke roller
  - Minder morsen
  - Uitwasbaar

Verfpompjes

Squeeze 'n Brush

Pritt Waterverfroller

5. Voorbeelden uitgewerkt

5.1 Schilderen op een blad/plat vlak

- Geometrische figuren

5.2 Originele schildermethoden

- Schilderen met vork
- Schilderen met handen en voeten

5.3 Schilderen op een voorwerp

- Schilderen op bokaal
- Schilderen op schelpen/stenen
- Schilderen op wc-rolletjes

= makkelijk tot matig

= matig tot moeilijk

= moeilijk tot zeer moeilijk

5.1 Schilderen op een blad/plat vlak

**Geometrische
figuren**

Benodigdheden:

1. Verf: plakkaat- of acrylverf
2. Potjes om verf in te doen
3. Verfborstels
4. Afplaktape (breedte kan je zelf kiezen. Het mooiste resultaat bekom je met een dunnere tape maar een dikkere tape is makkelijker in het begin)
5. Een wit blad papier (in dit voorbeeld: stevig A3-papier)

Omgeving:

Stappenplan:

- Plak de tape over je blad zodat je verschillende geometrische figuren bekomt. Tip: plak de

rand van je blad ook af zodat je niet op de tafel kan schilderen!

-
- 2. Begin met het inkleuren van de vlakken. Hierbij kan het geen kwaad als je op de tape schildert.

- 3. Laat het schilderij goed drogen en verwijder dan de tape voorzichtig.

Wat is hier moeilijk?

- Het blad verschuift op de ondergrond.

Oplissing: anti-slipmatje of de randen van het blad vast tappen.

- De tape afscheuren en op het blad plakken.

Oplissing: je kan als ouder reepjes tape voorknippen die je eventueel samen met het kind op het blad plakt.

- De tape van het blad halen op het einde.

Oplissing: laat je kind het uiteinde van de tape vasthouden terwijl jij hem eraf haalt. Zo heeft je kind het gevoel dat het toch helpt.

- Binnen de lijnen verven.

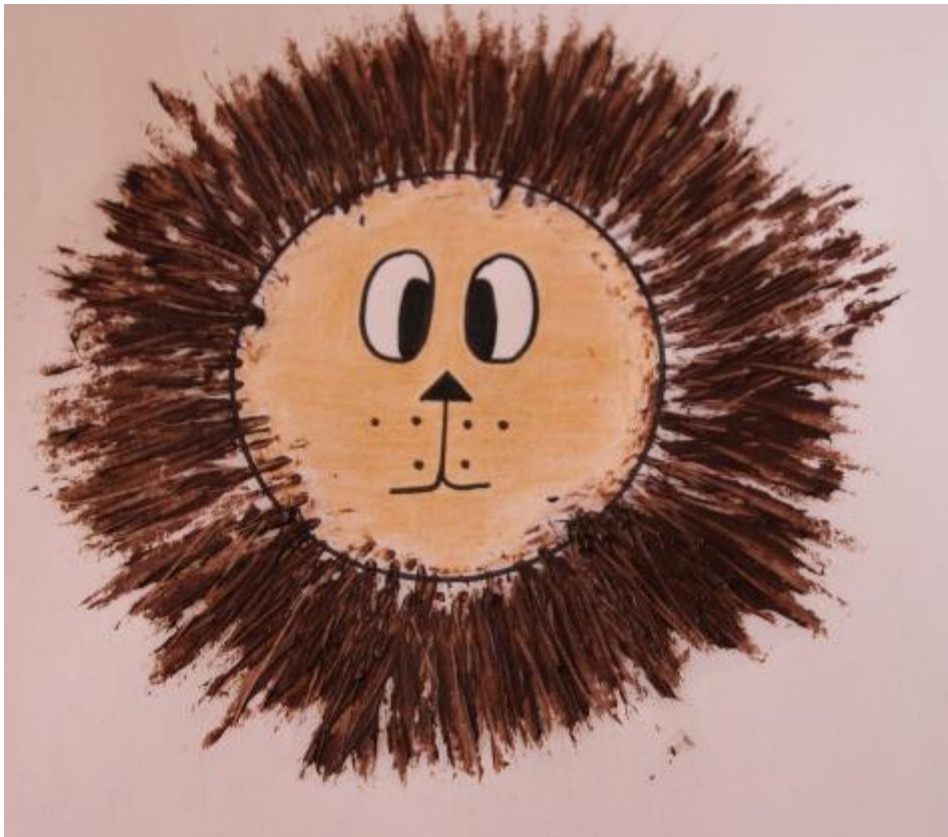
Oplissing: Start met brede tape, dan hebben de kinderen veel marge om buiten de lijntjes te schilderen. Indien dit goed lukt kan je naar steeds smallere tape gaan.

- Kleine vlakken schilderen

Oplissing: Begin met grote vlakken om in te verven. Progressief kun je de vlakken kleiner maken.

5.2 Originele schildermethoden

Er zijn naast de klassieke manier van verven met penseel zoveel andere leuke en originele mogelijkheden om zich uit te leven met verf. Denk maar aan de handen, voeten, vingers, maar ook met materiaal zoals vorken, knikkers, kurken, ... kortom alle lichaamsdelen en materiaal die je maar kan bedenken, kunnen bijdragen tot een leuke schildermoment. Hieronder kan je enkele voorbeelden vinden van een alternatieve verf manier zonder het penseel.

Stempelen met vork: leeuw

Benodigheden:

1. Blad papier (eender welke grootte of kleur)
2. Potlood/pen/stift
3. Vork
4. Glas
5. Verf: plakkaat of acryl (de gekozen kleur voor de manen, bv oranje, maar alles kan en mag!)
6. Schaaltje/kartonnen bord om verf in te doen
7. Potje water

Omgeving:

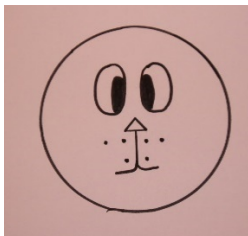

Stappenplan:

1. Teken een cirkel op je blad

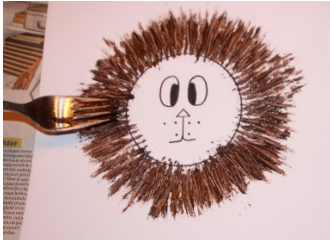
2. Teken de ogen, neus, mond van de leeuw met de stift.

3. De belangrijkste stap: Dop/zet je vork plat in de verf op het schaaltje/bord. Leg daarna je vork op je blad papier met de punten van de vork richting de cirkel. Je kan nu stempelen en

ook wrijven met de vork rond het hoofd van de leeuw. Vergeet niet regelmatig opnieuw je vork in de verf te doppen.

Wat is hier moeilijk?

- Een mooie cirkel tekenen als hoofd van de leeuw.

Oplissing: gebruik een glas of een kommetje en teken hier rond met een stift de cirkel.

- Er kunnen gemakkelijk vlekken gemaakt worden, omdat er rondom rond het hoofd van de leeuw gestempeld moet worden.

Oplissing: laat het kind het blad steeds meedraaien, zodanig dat ze steeds aan de kant van de schrijfhand van het blad kan blijven stampelen.

5.2 Originele schildermethoden (deel 2)

Stempelen met handen en/of voeten: dierentuin

Benodigdheden

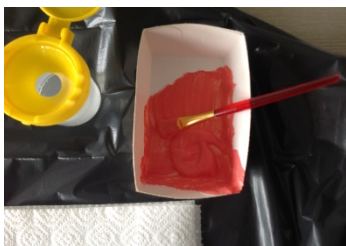
1. Blad papier
2. Plakkaat- of acrylverf
3. Potje om water in te doen
4. Papieren of kartonnen schaalpje om verf in te doen: zorg ervoor dat je volledige hand of voet erin past
5. Penselen
6. Eventueel verschillende mengen

Omgeving

Stappenplan

1. Doe de verf in het schaalpje om te mengen om zo de gewenste kleur te krijgen. Je kan ook eventueel de verf onmiddellijk mengen op het schaalpje waarin de grootte van je hand past (sla stap 2 dan over).

2. Doe de verf op het schaalpje waarin de grootte van je hand past en verspreid het goed.

potje/schaaltje om
kleuren verf te

het schaalpje om te

3. Dop je handpalm in de verf en druk goed aan.

4. Duw de hand met de verf op het blad papier en trek het voorzichtig terug.

5. Handsen wassen !!!!

6. Draai het blad en schilder de hals van de flamingo.

7. Schilder de ogen, de bek en de poten met een smaller penseel.

Wat is hier moeilijk?

- Tactiele afweer: Het is mogelijk dat je kind het totaal niet leuk vindt om de handen en/of voeten in de verf te duwen, hou hier rekening mee!

Oplissing: Zoek een ander werkje uit om zo het rechtstreekse contact met verf te vermijden of je kan eventueel ook rondom je hand een lijn trekken en deze vorm dan inschilderen, zo vermijd je rechtstreeks contact met verf.

- Je kan snel vlekken maken omdat je veel verf nodig hebt, met als gevolg dat de handen en/of voeten volledig vol hangen met verf.

Oplissing: Bereid je omgeving zodanig voor dat het kind niet ver moet lopen om de handen en/of voeten te wassen. Schilder bijvoorbeeld dicht bij een kraan of hou eventueel een emmer met zeep en een handdoek in de buurt. Zorg voor voldoende keukenpapier binnen handbereik. Werk op een afwasbare onderlegger zodat je de mogelijke vlekken snel kan afwassen.

- Het schilderen van details (de hals, ogen en poten) is soms wat moeilijker omdat je heel precies moet verven en de verf gemakkelijk kan uitlopen.

Oplissing: Gebruik eventueel een dikke stift en zorg ervoor dat de hand al voldoende droog is.

Psst, hier zijn nog andere dieren om je diertuin te vervolledigen

5.3 Schilderen op een voorwerp

Schilderen op een voorwerp is moeilijker dan schilderen op een plat vlak. Het vereist een andere schilderrichting en een andere manier van stabiliseren van het te schilderen oppervlak. Het voorwerp moet gedraaid worden, men moet opletten dat de net geverfde delen niet als steunvlak worden gebruikt om een ander deel te verven en verflagen mogen niet te dik zijn, zodat ze door de inwerkende zwaartekracht niet uitlopen.

Geestig schilderen op bokalen

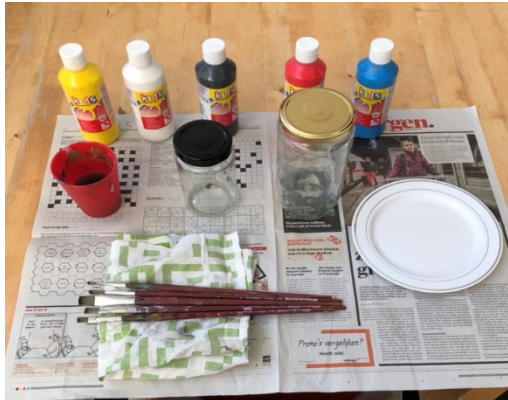

Benodigheden

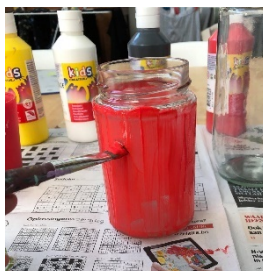
1. Penseel: een plat of kattentongpenseel en een fijn puntig penseel
2. Potje water
3. Krantenpapier als ondergrond om geen vlekken op tafel te maken
4. Doekje om penseel proper te maken bij kleurwissel
5. Verf:
  - Plakkaat- of acrylverf: dekkend
  - Glasverf: transparant
6. Glazen bokaal (bijvoorbeeld lege confituurpot)
7. Zuignap op een stokje (bijvoorbeeld de pijltjes van een speelgoedgeweer of speelgoed pijl-en-boog).

Omgeving

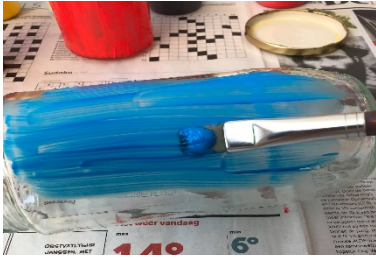

Stappenplan

1. Verdeel de verf die je wil gebruiken in een schaal of plastic bordje
2. Neem het deksel van de bokaal
3. Start met het verven van de achtergrond (basislaag). Hiervoor gebruik je best een plat of

een kattentongpenseel.

4. Laat de eerste laag drogen en begin eventueel met het verven van een tweede bokaal.

5. Eens de bokaal droog is, kan je kiezen om nog een 2e dekkende basislaag te schilderen

of als het voor jou goed is, kan je beginnen met gezichtjes of andere figuren te schilderen op de bokaal.

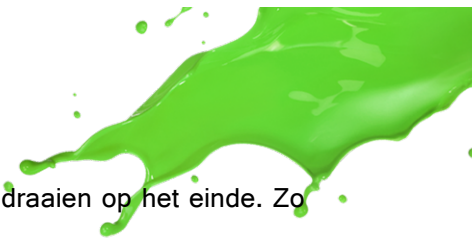

6. Laat alles nu goed drogen en geef je originele bokaal een mooie plaats in huis

Wat is hier moeilijk?

- Het deksel van de bokalen halen vooraleer je begint te schilderen kan voor sommige kinderen moeilijk zijn.

Oplossing: Help een handje mee, laat hen eerst zelf proberen. Toon het eens voor als het niet lukt. Doe het deksel samen los indien je kind nog moeite heeft. Als het deksel te vast

zit, doe het eerst zelf al wat lossen en laat het kind het deksel losdraaien op het einde. Zo boekt hij een succeservaring.

- Indien je geen zuignap op een stokje hebt, is het moeilijk om de bokaal stabiel te houden en te draaien zonder dat je vingervlekken maakt in de verf.

Oplissing: Laat je kind beginnen met het schilderen van de bokaal zonder de bovenrand al mee te schilderen. Zo kan je kind de bokaal stabiliseren en draaien door de bovenrand vast te nemen met de niet schildershand. Kies bij voorkeur dus bokaalen met een redelijk brede bovenrand, zo is het gemakkelijker voor je kind. Als de bokaal droog is, kan je de rand verven zonder vingervlekken te maken. Opgelet bij kinderen met tactiele afweer: Er is altijd een kans dat er toch wat verf op je hand en vingers terecht komt.

- Op glas verven met plakkaat- of acrylverf is niet gemakkelijk. Je moet voldoende verf gebruiken zodat de verf zichtbaar is, maar op die manier kan afdruppen van verf wel voorkomen.

Oplissing: Het is beter om verf te gebruiken die speciaal gemaakt is om op glas te verven. Indien je dit niet hebt en toch met plakkaat- of acrylverf wenst te schilderen is het beter om 2 (of meerdere) lagen te schilderen. Nadeel is wel dat je hier een tijdje mee bezig bent. Bij tips onderaan kan je enkele manieren vinden om verf sneller te laten drogen.

- Het is niet gemakkelijk voor je kind om de bokaal te versieren en er figuren op te schilderen terwijl je hem moet stabiliseren.

Oplossing: Als leerkracht kan je best meehelpen als je ziet dat je kind problemen heeft met het stabiliseren van de bokaal. Als er een zuignap op stok beschikbaar is, kan het kind daarmee stabiliseren, dit is makkelijker voor hem dan de bokaal zelf vast te moeten houden.

5.3 Schilderen op een voorwerp (deel 2)

**Schilderen op
schelpen/stenen: kleurige
kriebelbeestjes**

Benodigdheden

1. Plakkaat/ acrylverf
2. Beker met water
3. Papiertje om te deppen
4. Penselen: verschillende diktes
5. Schaaltje om verf in te doen
6. Schelpen en/of keien
7. Antislip matje/ onderlegger
8. Eventueel schilderschort

Omgeving

Stappenplan

1. Verdeel de verf die je wil gebruiken in het schaalpje
2. Start met de schelp te schilderen in een basiskleur
3. Laat het drogen, ondertussen schilder je een andere steen (of schelp) ook in een basiskleur

4. Eens de schelp droog is kan je het hoofd en de stippen zwart schilderen, laat het opnieuw

drogen

5. Als de steen droog is kan je ook hier het hoofd en de strepen zwart schilderen, laat opnieuw

drogen.

6. Als de voorwerpen opnieuw droog zijn kan je op het kunstwerk witte ogen, een mond en zelfs vleugels schilderen, laat opnieuw verder drogen. Daarna kan je op elk oogje nog zwarte stippen plaatsen.

Wat is hier moeilijk?

- Stabiliseren van voorwerp tijdens het schilderen zodat het voorwerp niet verschuift maar ook je handen niet vuil worden.

Oplissing: Gebruik een plastic/rubberen antislip mat, hierdoor gaat het voorwerp minder schuiven en hoef je het voorwerp niet met je hand te stabiliseren. Wat zorgt dat je properder kan werken en daarnaast is deze mat is ook makkelijk afwasbaar achteraf.

- Het draaien van het voorwerp om alle kanten te kunnen schilderen zonder je handen al te veel vuil te maken.

Oplossing: Draai je voorwerp door de mat te draaien, op deze manier moet je je natte voorwerp niet aan te raken.

- Het schilderen van details vraagt soms veel moeite voor deze kinderen (bijvoorbeeld de ogen).

Oplossing: In winkels met knutselgerief vind je vaak opplakbare knutselogen en andere voorwerpen die je erop kan plakken om het kunstwerkje tot in het detail af te werken nadat je werkje droog is.

5.3 Schilderen op een Voorwerp (deel 3)

**Schilderen met wc-rolletjes:
minions**

Benodigheden

1. Krantenpapier als onderlegger
2. Gele en blauwe verf (acryl of plakkaat)
3. Penselen (dikke en dunnere)
4. Potje voor de verf
5. Potje water
6. Vod om je penseel schoon te maken
7. Wc- of keukenrol
8. Dopje van een fles
9. Wasspeld
10. Lijmstift
11. Schaar
12. Papier
13. Zwarte stift

Omgeving

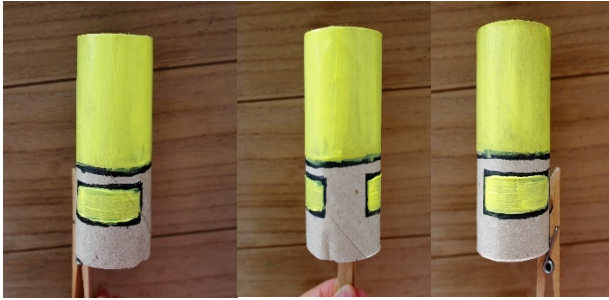

Stappenplan

1. Teken met een zwarte stift iets over de helft een dikke zwarte lijn rond het hele rolletje.
Teken verder ook twee zwarte rechthoeken, één aan elke kant.

2. Schilder het bovenste vlak en de twee rechthoeken geel.

3. Laat de gele verf drogen.

4. Verplaats de wasspeld naar het droge gele vlak en verf nu de rest blauw.

5. Laat opnieuw drogen.

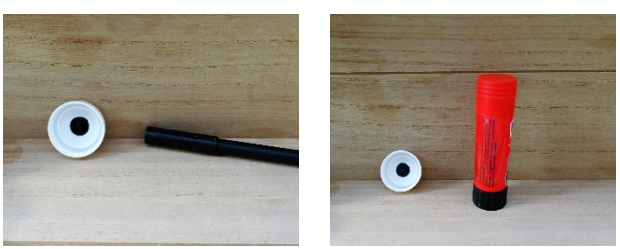
6. Teken ter hoogte van het midden van het gele vlak een dikke zwarte lijn helemaal rond het

rolletje.

7. Neem het dopje en teken hier langs de binnenzijde in het midden een zwarte bol. Doe

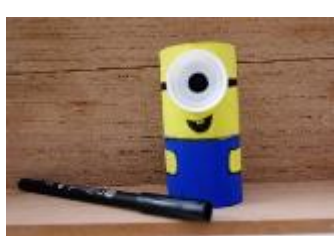

vervolgens lijm op de andere zijde van het dopje.

8. Plak het dopje op de laatst getekende zwarte lijn. Dit doe je best tussen de twee gele

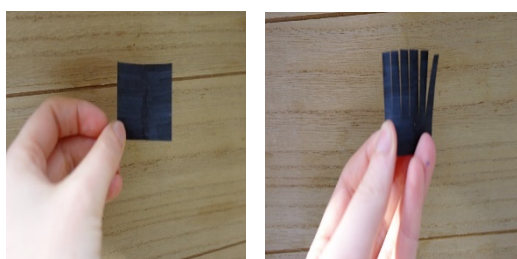

rechthoeken.

9. Teken met de zwarte stift nog een mondje.

10. Neem een klein rechthoekig zwart (of zwart gekleurd) stukje papier en maak hier aan 1

zijde enkele knipjes in.

11. Doe lijm op het onderste strookje van de voorzijde en plak dit aan de binnenkant van het wc-

rolletje, boven het oog.

12. Ga met een zwarte stift nog eens over de lijntjes en teken eventueel nog enkele details en je

minion is klaar!

Wat is hier moeilijk?

- Het verdelen van het rolletje in de verschillende vlakken is een lastige taak, zowel op motorisch als ruimtelijk vlak.

Oplossing: Je kan als leerkracht helpen door de lijnen met potlood voor te tekenen en het kind er hierna met een dikke stift over te laten gaan. Om de 2 rechthoekjes te tekenen kan je punten plaatsen waar de 4 hoeken moeten komen, om het kind deze vervolgens te laten verbinden. Teken lijnen dik genoeg voor meer marge bij het verven. Bij de stap waarbij het kind het oogje mag plakken, zet je best ook een markering zodat het op de juiste plaats terecht komt.

- Je hebt tijdens het tekenen een goede krachtdosering nodig, zodat je het rolletje niet platduwt.

Oplossing: Het is makkelijker om het rolletje neer te leggen bij het tekenen, maar dan kan je dit ook platduwen. Hiervoor kan je eventueel gebruik maken van een rol uit steviger karton of het rolletje opvullen met bijvoorbeeld een flinke hoeveelheid krantenpapier.

- Het is moeilijk om de onderarm en pols te ondersteunen.

Oplossing: Om een goede ondersteuning van de schrijfarm te verkrijgen bij de tekenen, kan je gebruik maken van een verhoging met de hoogte van ongeveer de diameter van het rolletje, bijvoorbeeld een groot boek. Tijdens het schilderen kan je dan gebruik maken van een dikker boek of een schuine verhoging, zodat het rolletje de tafel niet hoeft te raken.

- Het rolletje vasthouden terwijl de verf nog nat is kan vegen veroorzaken of zeer onaangenaam zijn bij kinderen met tactiele afweer.

Oplossing: Maak gebruik van een wasspeld om het rolletje vast te nemen. Hoe sterker de grip (een houten wasspeld glijdt makkelijker dan één met rubber op en een profiel) en knijpkracht van de wasspeld, hoe minder kans dat het rolletje verschuift door het gebruiken van te veel kracht tijdens het verven.

- Afhankelijk van welke verf je gebruikt, kan het soms nodig zijn om meerdere lagen aan te brengen. Hiervoor moet je dan wel iedere keer geduld tonen.

Oplossing: laat het kind terwijl al een andere stap doen waarvoor het rolletje niet nodig is, zoals het maken van de haartjes of het oogje.

- Het kan moeilijk zijn om de haartjes gelijk te knippen of de stukjes niet te ver door te knippen.

Oplossing: Je kan als leerkracht lijntjes tekenen waarop ze mogen knippen. Het is ook makkelijker wanneer je wat meer marge laat in het onderste deel waarin ze niet meer

mogen knippen. Dan kan je er achteraf altijd nog een stukje afdoen. Verder kan het ook helpen om een stickertje te plakken op het bekje van de schaar tot waar ze deze mogen openen. Zo voorkom je dat ze te ver knippen.

Indien het kind het lastig vindt om zo een klein stukje papier te stabiliseren, kan het eenvoudiger zijn om het eerst kleine knipjes te laten maken in een groot blad en hier vervolgens een stukje van af te knippen.

5. Bijlagen

- Boek: Thomas, M. (2010). *Schilderen Met Kinderen* (1e druk). Tirion Creatief.
  - Handig boek voor schildertips!
- Boek: H. Van Waelvelde & B. De Mey (2015). *Developmental Coordination Disorder als (ook) bewegen niet vanzelfsprekend is*(1e druk). Acco.
  - Handig boek met info over de DCD problematiek
- Site/app: Pinterest
  - Toffe knutsel ideetjes!
  - Handige organisatorische tips!

